

FUNDACJA
„Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek”
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93
tel. 056 65 22 186, e-mail: fapak@wp.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAL
General Marii Wittek

AK
Radom
Kielce

++ (1889-1990)

GĘBICOWA Antonina

z d. Woźniak

ps. "Izba"

3689/USK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

++
GEBICOWA Antonina

z d. Hoźmiak

ps. „Zaba”

I. Materiały dokumentacyjne —

I/1 — relacja właściwa

I/2 — dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 1, s. 1

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 — dot. rodzinny relatora

III/2 — dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 — Inne...

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotorealia

✓ ksero pkt. 11, s. 1

II Materiały uzupełniające relację

- J. Woptyczka, Antonina Gębicowa (1899-1990). Wspomnienie w 15 rocznicę śmierci, „Gazeta Wyborcza” 13.12.2005, k.1, s.1
Przysłała K. Woptyczka 2006r.

Gębicowa Antonina z d. Woźniak

AK / WSK /
SzSz
Kielce

Źr.: Gazeta Wyborcza Kraków z 13 grudnia 2005 r.,
s. 9

Przystąpiła K. Wojtaniak 23.01.06

WSPOMNIENIE w 15. rocznicę śmierci

Antonina Gębicowa (1899-1990)

Urodziła się 31 maja 1899 r. w Mielcu, w wielodzietnej, mieszczańskiej rodzinie Tomasza Wozniaka (właściciela piekarni) i Stefanii z d. Mazurkiewicz. Jej ojciec miał sześćcioro dzieci z pierwszego małżeństwa i siedmioro z drugiego.

Mieszkała przy ul. Mickiewicza, nad piekarnią. Później Wozniakowie wybudowali dom przy ul. Sobieskiego 434 (dziś nr 23) i tam zamieszkali w 1906 r. Od dzieciństwa udzielała się w chorze miejscowym, biorąc udział w uroczystościach religijno-patriotycznych. Po ukończeniu szkoły powszechnej kontynuowała naukę w Rzeszowie, a egzaminu ukończenia szkoły w Krakowie w 1919 r. Wróciła do Mielca jako nauczycielka wychowania fizycznego. Uczyła początkowo w Wojkowie i Wojstawiu w powiecie mieleckim. Od 1924 r. kierowała drużyną harcerzek działającą na terenie Prywatnego Seminarium Nauczycielskiego w Mielcu. Dyplom nauczycielki szkół średnich uzyskała w 1927 r. W tym samym roku objęła funkcję drużynowej drużyny starszoharcerskiej Nasza Gromada, 20 kwietnia 1927 r. otrzymała pierwszy instruktorski stopień przodowniczkę, a 16 marca 1928 stopień podharcemistrzyni (równoznaczny ze stopniem harcemistrzyni, bowiem w tym czasie Naczelnictwo ZHP uznało wszystkich podharcemistrzów za harcemistrzów). W latach 1925-1931 była hufcową Hufca Harcerek w Mielcu. W 1930 r. prowadziła kurs zastępowych w Sromowcach Wyżnych wspólnie z Marią Terpliwoczną-Lewińską.

Do Kielc przeniosła się prawdopodobnie w związku z uzyskaniem posady sekretarki w komendzie Kielecko-Radomskiej Chorągwi Harcerek. W 1932 r. podjęła pracę nauczycielską w Państwowym Liceum i Gimnazjum im. Błogosławionej Kingi w Kielcach. Była osobą niezwykle sumienną, co potwierdzają opinie znajdujące się w szkole. Prowadzona przez nią drużyna Żab należała do najlepszych. W lipcu 1935 r. była w składzie kadry obozu Kieleckiej Chorągwi Harcerek na Jubileuszowym Zlocie 25-lecia Harcerstwa Polskiego w Spale. W latach 1932-1937 była hufcową Hufca Harcerek w Kielcach, w latach 1934-1938 zastępczynią komendantki Kielecko-Radomskiej (później Kieleckiej) Chorągwi Harcerek na obszar kielecki, od 1937 r. komendantką obozu kieleckiego Kieleckiej Chorągwi Harcerek, wreszcie od 29 września 1938 i w okresie okupacji komendantką Kieleckiej Chorągwi Harcerek. Od maja 1939 r. była także członkinią Zarządu Okręgu ZHP w Kielcach.

W 1934 r. zawarła związek małżeński z Janem Gębicą (1889-1969, mgr. filologii polskiej, absolwentem UJ, uczestnikiem tajnego nauczania, aresztowanym w 1940 r., więzionym do końca wojny w Oranienburgu i Mauthausen, instruktorem harcerskim).

Latem 1939 r. Kielecka Chorągiew Harcerek zorganizowała 20 „obozów służby” zlokalizowanych na pograniczu niemieckim, w których 560 harcerce przygotowywało się do pełnienia zadań na wypadek wojny zostały one poprzedzone trzydniowym kursem dla komendantek obozów. W chwili wybuchu wojny pomagały w kopaniu rowów przeciwlotniczych, pełniły dyżury w punktach werbunkowych, roznosiły karty powołania, tworzyły patroli obrony przeciwlotniczej, później udzielały pomocy rannym w wyniku bombardowania, podjęły prace pomocnicze w doraźnie zorganizowanych szpitalach, pomagając żołnierzom ozdrowieńcom w ucieczkach, zajęły się zbieraniem żywności dla szpitali, opieką nad osieroconymi lub zagubionymi w zawierusze wojennej dziećmi. W okresie okupacji chorągiew harcerek prowadziła działalność za pośrednictwem pięciu obszarów, które same decydowały o wyborze form pracy i rodzaju pełnionych przez harcerki służb. Komendantka chorągwi przybrała pseudonim „Żaba”; kontakt z wojskiem utrzymywała poprzez plk. Fajksa (Majewskiego). Na przełomie lat 1939/1940 harcerki m.in. zajmowa-

uczyła na tajnych kompletach oraz prowadziła działalność harcerską. Zaangażowała się także w prace Wojskowej Służby Kobiet. Jej mieszkanie było wykorzystywane jako lokal konspiracyjny przez Komendę Okręgową AK kierowaną przez mjr. „Bartka”. W okresie od maja do października 1944 r. odbywał się w nim kurs łączności, w którym uczestniczyły harcerki. Wraz z matką udzielała także pomocy przybywającym do Kielc jesienią 1944 r. uczestniczkom Powstania Warszawskiego.

Po wojnie rozpoczęły się w Kielcach prześladowania i aresztowania żołnierzy AK. Zagrożona przez NKWD, podjęła decyzję opuszczenia Kielc, wyjeżdżając do Krakowa, a po powrocie męża z obozu koncentracyjnego do Bochni, gdzie zamieszkali przy ul. Kościuszki nr 7. Podjęli pracę w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Kazimierza Wielkiego. Władze szkolne zaszeregowały ją – zatrudniając w Gimnazjum – do V grupy uposażenia, nie zaliczając pracy w latach okupacji – ani legalnej, ani w tajnym nauczaniu. Dopiero w 1948 r. przeszerowano ją do grupy I, nadal bez zaliczenia pracy w latach okupacji. Miało to znaczenie nie tylko moralne, ale i finansowe.

Postanowiła przejść na emeryturę od 1 września 1951 r. Trudną sytuację materialną ratowała, pełniąc obowiązki sekretarki szkolnej. W 1953 r. objęła obowiązki bibliotekarki w Pedagogicznej Bibliotece Publicznej w Bochni. Ukończyła kurs bibliotekarski i zdała egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjną w Krakowie. Po roku pracy powołana została na stanowisko kierownika Biblioteki Pedagogicznej i funkcję tę pełniła do sierpnia 1961 r. Ciągłe poszukiwała nowych form pracy z młodzieżą, stworzyła fachową informację bibliograficzną. Dodatkowo zaangażowała się w ruch esperantystów. Pracę na tym polu prowadziła w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Jana Wiktor. Organizowała dziecięce i młodzieżowe zespoły esperanto w bibliotece, szkołach i zakładach pracy. Po śmierci matki likwidowała mieszkanie, zaczynając od wspaniałego księgozbioru. Beletrystykę przekazała do Domu Spokojnej Starości w Krakowie przy ul. Wielkiej, prace naukowe do filii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Katowicach, znaczną część książek, które ze względu na tematykę mogły przyczynić się do uczenia i nauczania, podarowała Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bochni. Niektóre obrazy i antyki przekazała do miejscowego Muzeum im. S. Fischart, inne sprzedada, a pieniądze przekazała dyrekcji liceum ogólnokształcącego, powołując Fundusz Stypendialny im. prof. Jana Gębicy przeznaczony dla najlepszego polonisty w każdym roku szkolnym. Jako pensjonariuszka domu spokojnej starości znalazła nowych znajomych i przyjaciół. Niebawem stała na czele rady pensjonariuszy, przy pomocy mgr. Franciszka Kawki zdobyła dla nich dresy i rozpoczęła regularne zajęcia sportowe codziennie rano, a niebawem utworzyła także chór Uśmiech Jesieni.

Zmarła 16 listopada 1990 r. w Krakowie. Została pochowana w Bochni na cmentarzu przy ul. Orackiej. W 1999 r. Hufiec ZHP Mielec przyjął imię hm. Antoniny Gębicowej. Została wyróżniona odznaką „25-lecia Harcerstwa na Kielecczyźnie” (1937). Zarząd Główny Polskiego Związku Esperantystów nadał jej godność honorowego członka.

JANUSZ WOJTYCZA

NEKROLOGI

JAK ZAMAWIAĆ?

Od poniedziałku do piątku nekrologi na następny dzień przyjmujemy w naszym biurze ogłoszeń w Krakowie przy ul. Brackiej 14 w godz. 9-17. W soboty nekrologi przyjmuje biuro Bianco, Kraków, ul. Studencka 4, w godz. 9-13.

„Zaba”, kontakt z wojskiem utrzymywała poprzez plk. Fajksa (Malinowskiego). Na przełomie lat 1939/1940 harcerki m.in. zajmowały się zbieraniem żywności i środków medycznych dla oddziału majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”. Na terenie obszaru kieleckiego, którym komendantka kierowała bezpośrednio, ok. 275 harerek współpracowało z oddziałami leśnymi, wywiadem wojskowym oraz RGO i PCK: A. Gębicowa w porozumieniu z prof. Opielińską pojęta nauczanie na tajnych kompletach.

Jej mąż, także zaangażowany w tę działalność, stał się jedną z pierwszych ofiar. Aresztowany 11 czerwca 1940 r. został w lipcu wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oranienburgu, a potem do Mauthausen. Aresztowanie męża nie złamało ducha A. Gębicowej. Nadal

ków, ul. Studencka 4, w godz 9-13.

ZAKŁADY POGRZEBOWE

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

SOLIDNIE I TANIO
CHŁODNIA - BEZPŁATNA

Całodobowo
Tel. 0-12 654 96 03

ul. Prądnicka 41, 0-12 632 84 50,
634 38 53 (8⁰⁰-15⁰⁰)
ul. Bochnaka 7, tel. 0-12 650 97 10
(całodobowo)

bezgotówkowo

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Krakowie

- na cmentarzu w Grębałowie
7.30-15.30, tel. 0-12 645 31 61;
- na cmentarzu Podgórskim
7.30-15.30, tel. 0-12 656 55 11;
- przy cmentarzu Rakowice
ul. Rakowicka 35A, 7.30-15.30
tel. 0-12 411 47 76;
- przy cmentarzu w Bałowicach,
ul. Redula 1, czynny całodobie,
tel. 0-12 411 35 26.

**PRZEWOZY Z MIESZKAN-CAŁĄ DOBĘ
RÓWNIEŻ NIEDZIELE I ŚWIĘTA**
TEL. 0-12 411 45 02 LUB 04

• Kompleksowa obsługa pogrzebów,
sprzedaż trumien, przewozy zwłok
na terenie kraju i za granicę, kremacje itp.

**REALIZUJEMY WSZELKIE
ZASIŁKI POGRZEBOWE**

Panu

Andrzejowi Mlecze

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Teściowej

*koleżanki i koledzy
z firmy Targi w Krakowie*

GEBICOWA Antonina
z d. Wozniak

V Nazwiskowa karta informacyjna

1

ZHP, AK
Olnyq
Radowisko-
Kielecki
Olasz Kielce

GĘBICA }
GĘBICOWA } Autouina
GEMBICOWA }

ps. "Zaba"

Komendantka Kieleckiej
Chorągwi Harcerzek, pracownica
wywiadu w Obwodzie Kieleckim

Zob. :
W. Bombolaty, "Tęcza", wyd. II, W-wa 1988

TC98

GEŹBICOWA Antonina

